

Jaciment del castell

Vilassar de Dalt

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Carrer Àngel Guimerà, 39
Alçada: 151

Coordenades:

Latitud: 41.51767
Longitud: 2.35658
UTM Est (X): 446313
UTM Nord (Y): 4596426

Classificació

Número de fitxa: 08214 - 414
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: No es pot conèixer l'abast real del subsòl e la zona per manca d'intervencions arqueològiques.

Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa

Observacions protecció: BCIN - 239MH Decret 22 d'abril de1949 R-I-51-0447
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari: Si (11913 CC.AA)

Generalitat i altres inventaris

Accés: Restringit
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 6466001DF4966N0001BT
Fitxes associades:

Descripció

L'existència d'un establiment anterior al castell d'època medieval ha estat sempre una teoria per demostrar que es basa en la presència de material constructiu d'època romana en algunes parets del castell, fins i tot en la tanca que el separa del carrer Àngel Guimerà. Pau Ubach també parla de la troballa d'una sitja sota el parament oriental del castell. Però no s'ha realitzat cap intervenció amb metodologia arqueològica a excepció de l'any 1996. Llavors es va realitzar una intervenció arqueològica amb motiu de la construcció d'una piscina, en una terrassa al nord-oest del castell a 22 meters del mateix. Es van fer dues rases i un sondeig en el lloc on havia de ser la piscina amb resultats negatius pel que fa a l'existència de material o estructures de caràcter arqueològic.

Història

L'existència d'un establiment romà en el mateix indret del castell és una teoria molt antiga que no s'ha pogut demostrar per la manca de treballs arqueològics. La part conservada més antiga és la torre cilíndrica, que dataria del segle X. L'antic districte castral del castell correspon als termes de Vilassar de Dalt, Cabrils i Vilassar de Mar, segons un document de l'any 1025 on es senyalen els límits de les franqueses de Sant Vicenç, concedides pels comtes Berenguer i Guisla a Guadall. El castell de Vilassar restaria sota la jurisdicció del castell de Sant Vicenç de Burriac; l'any 1146 Berenguer Guadall de Sant Vicenç i Berenguera, establiren la batllia de Vilassar a Marc Morell. L'any 1171 Pere de Sant Vicenç pacta amb Pere de Montornès una convinença per la qual li encomana els feus de la torre de Vilassar, retenint l'estacament del seu batlle a Cabrils i concedint-li la cinquena part de tots els establiments i tots els esplets. Per la seva banda, Pere de Montornès convingué prestar-li hosts, cavalcades, seguiment i defensa. L'any 1262, Berenguer de Sant Vicenç, concedeix els castells de Burriac i Vilassar al seu fill Guillem amb la condició que, si aquest moria abans que ell, la seva esposa Saura es quedaria amb el castell de Vilassar. L'any 1273, Guillem compra el dret de castlania del castell de Vilassar a Guillem de Tagamanent i a Anglesa, la seva mare, com a successora de Pere de Vilassar, per 1200 sous. L'any 1322 Berengueró de Sant Vicenç mor sense descendència masculina directa, probablement per la pesta. Això obliga a vendre les jurisdiccions per poder fer front als creditors, que passen l'any 1352 a mans de l'escrivà de ració i burgès barceloní Pere Des Bosc per 9500 lliures. Entre 1358 i 1360 capbreva els seus dominis i entre 1360 i 1362 efectua l'amollonament amb els termes dels castells de Dosrius i Mataró. Com a conseqüència d'aquest procés, els Des Bosc entren en conflicte amb els senyors de Premià per la definició de l'angle de La Cisa (resolt el 1385) i amb els senyors de La Roca pel domini del vessant vallesà del terme de Vilassar. Les jurisdiccions de Sant Vicenç i Vilassar foren integrades a la Corona per Alfons el Magnànim, l'any 1419, però, els plets entre els Des Bosc i els pagesos del terme continuaren durant tot el segle XV. Després del parèntesi de la baronia de Pere Joan Ferrer (1472 - 1480), les jurisdiccions de Sant Vicenç, Vilassar i Mataró, són definitivament integrades a la Corona pel privilegi de Ferran II del 1480. Durant els segles XVI-XVII els Des Bosc continuen vivint en el castell. Per enllaços matrimonials i heretaments, la propietat passa en els segles XVIII i XIX, als Oms, als Copons, marquesos de Moià i de la Torre, i finalment als Sarriera, marquesos de Barberà i de la Manresana, els actuals propietaris.

Bibliografia

AA.VV (1992). Vilassar de Dalt; dins PLADEVALL i FONT, Antoni (dir). Catalunya romànica, vol. XX, el Barcelonès, el Baix Llobregat i el Maresme. Enciclopèdia catalana. Barcelona, pàgs. 532-534. BENITO Pere (2006). Vilassar de Dalt, un poble de futur. Ajuntament de Vilassar de Dalt. BUÏGAS i MONRAVÀ, Gaietà (1886). Castillo de Vilassar. Barcelona. CARRERAS i CANDI, Francesc (1908). Lo castell de Burriach o de Sant Vicenç, estampa de Vila i Font. Mataró (segona edició facsímil 1980). CUADRADA, Coral (1988). El Maresme medieval: hàbitat, economia i societat, segles X-XIV. Premi Iluro 1987. Caixa d'Estalvis Laietana. Mataró. DALMAU, Rafael editor (1967) Els castells catalans, vol. 1, Barcelona, pàgs. 707 a 717. DOMÍNGUEZ, Josep i OLIVA, Benet (1994). Vilassar de Dalt. Història gràfica. Oikos-Tau. Vilassar de Mar. GENERALITAT DE CATALUNYA (1983). Inventari del patrimoni arqueològic del Maresme. Vilassar de Dalt. Departament de Cultura de la Generalitat. Barcelona. GRAUPERA GRAUPERA, Joaquim (2011). L'art gòtic al Baix Maresme (segles XIII a XVI). Art i promoció artística en una zona perifèrica del comtat de Barcelona. Tesi doctoral dirigida per la Dra. Francesca Español. Departament d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona. MONREAL, Lluís i RIQUER, Martí de (1958) Els castells medievals de Catalunya, vol. 2. Editorial Ariel,. Barcelona.

